

Záródokumentum

Országos Symposium Találkozó, Győr 2003. november 7.

I. A művésztelep vezetők véleménye a legfontosabb intéznievalókról, saját művésztelepükkel kapcsolatban:

1. Egyesületünk kapcsolatainak kiterjesztése. Egyesületünk helyének, szerepének, feladatának definiálása a szimpóziumok sorában.
2. A kijárt kapcsolatrendszer elmélyítése, kapcsolódás más művészeti szerveződésekhez. A szlovák, osztrák és más környező országbeli fiatal tervezők jövedelmező kapcsolatának elmélyítése, esetleg a Pozsonyi és a Soproni Egyetem, stb. "összehozása", közelítése a művésztelepekkel.
3. Olyan nagy teljesítményű számítógépek beszerzése, amelyen grafikai programokkal is jól lehet dolgozni.
4. 2004-ben lesz a tizedik Móri Művésztelep. Kiállítása lesz Székesfehérvárott, a Szent István Király Múzeumban. Erre egy katalógust szerkeszteni, kiadni.
5. A folyamat megőrzése vonzó programokkal, ha már pénzt nem adhatunk kollégáinknak.
6. Kecskeméti Textilművészeti Alkotóműhely 10 éves működéséről szóló kiadvány most készül. Ez egy átfogó értékelés, fotóanyaggal gazdagítva, 65 művészlől, 65 műről.
7. Az Esztergomi Képzőművésztelep második évének (2004) előkészítése.
8. Anyagi forrásokat szerezni a szobrok állagának megóvásához, a restauráláshoz, továbbá a művésztelepi vendégház felújításához.
9. A folyamatos működés - alkotóház létrehozása. Önerő!
10. Pénz! Jó lenne egy intézményhez kapcsolódní - de nem szívesen fogadnak bennünket, és hát pénzkérdés! A pályázási rendszer nem előnyös - több ok miatt.
11. Állandó, előre tervezhető, központi működési támogatás (mint pl. a színházaké).
12. Központi forrás a művésztelepek épületeinek felújításához, a működés korszerűsítéséhez, a gyűjtemények elhelyezéséhez, művésztelepi kiállítóhelyek fenntartásához, illetve megteremtéséhez, a művésztelepi gyűjtemények feldolgozásához, publikálásához, internetes bemutatásához.
13. A médiákkal való kapcsolat normalizálása, hogy legalább objektív tájékoztatást nyújtsanak az eddigi művésztelepi eredményekről, s a mindenkorí teljesítményről. Televíziós filmsorozatot kellene készíteni a 20 évnél régebb óta működő művésztelepekről, gyűjteményeikről.
14. Országos művészettörténeti szimpóziumot kellene tartani az 1945 utáni művésztelepek működéséről, tevékenységéről. Minden telep működését dolgozza fel egy-egy művészettörténész és értékelje az eredményeket.

II. A magyarországi művésztelepek legfontosabb tennivalói a közeljövőben:

1. Egyesületünknek fel kell venni, és el kell mélyíteni a kapcsolatot az országos, de leginkább a saját régiókon belüli telepekkel. Továbbá kidolgozni egy kölcsönös együttműködési programot ezekkel a telepekkel.
2. Amennyiben az oktatási intézmények finanszírozása jobban megoldott, akkor a művésztelepek és a szimpóziumok továbbfejlesztése a művészeti egyetemek posztgraduális, doktori, mesteri képzéséhez kapcsolódva. A finanszírozási problémák megoldása remélhetőleg a Unióban máshogy fog kinézni, talán jobb helyzet, de nagyobb versenyhelyzet lesz. Ennek a megoldása további közös

gondolkodást igényel.

3. Tervezhetőség (legalább 1-2 évre előre).

4. Helyére tenni a symposionok szerepét a magyar művészeti oktatásban, rangjának megfelelő állami finanszírozással, fontos kultúraépítő tevékenységünk miatt.

5. Műtárgyállomány megőrzése, kiállítása, felújítása (monumentális művek).

6. A tavalyi memorandumban foglaltakra nem kaptunk hivatalos (de nem hivatalost se!) választ, vagy egyáltalán valamilyen reagálást. Az egyes tanácskozások visszhangját figyelni kell és arról a résztvevőket tájékoztatni.

7. Megfelelő pályázati támogatási összeg (beleértve a jó minőségű, korszerű tárgyi felszerelési eszközöket is).

8. Kapcsolatok teremtése, soros együttműködés az érdekegyesítéshez!

9. Minden művésztelep alapműködésének és tevékenységének finanszírozása az utóbbi 5 évben végzett munkát és költségeket alapul véve, központi forrásból. Ehhez kelljen csak további támogatást szerezni.

10. A művésztelepeken folyó alkotómunkát el kell határolni a közműveléstől, s szorosabbra kell főzni a felsőoktatási művészképzéssel, művészeti neveléssel.

11. Tisztázni a magyarországi művésztelepek, alkotóhelyek és alkotóközösségek szerepét, jelentőségét a kortárs művészetben, és tudatosítani az egész társadalomban, hogy a művészet innovációs érték.

12. Tudatosítani az országos fejlesztési, kulturális, idegenforgalmi programok tervezőiben, hogy a művésztelepek a tervek készítésekor partnereik lehetnek, s egyben új lehetőségeket kínálnak. Az egyesületnek szorosabb együttműködést, koordinációt kell létrehozni az érintettekkel.

13. Az adott településen működő művésztelepek vezetői kezdeményezzenek szűk körű munkamegbeszélést a település önkormányzati irányítóival, gazdasági élet, média vezető szereplőivel a Társaság vezetőinek részvételével a művésztelep helyi szerepéről, jelentőségéről. Erre átgondolt anyagot, javaslatokat összeállítani.

14. Minden művésztelep érje el, hogy az adott település honlapján szerepeljen (fotóval, adatokkal).

15. A művésztelepek további sikeres munkájának folytatásához szükséges új, vonzó programokat (témákat, anyagkísérleteket) kitalálni, s ezekhez olyan művészettámogatókat keresni a gazdasági élet szereplői közül, akiknek ezek a programok egybeesnek üzleti profiljukkal.

Bánóci Zsuzsa javaslatai:

Minden tanácskozás állásfoglalását, anyagát meg kell küldeni az érintett szervezeteknek (minisztériumok, intézmények, médiák, oktatási intézmények, egyházak, egyesületek), kísérőlevéllel, amelyben a rájuk vonatkozó részt külön is kiemeljük. Össze kell állítani az értesítendő körét, címjegyzékét.

A művésztelepek, szimpóziumok 1945 utáni történetének, jelentőségének feldolgozására művészettörténeti konferencia, illetve kiadvány szervezése, a művésztelepek teljes történetének feldolgozása.

Lebonyolítási javaslat: A Sz. Társaság, az ELTE, Pázmány Péter Kat. Tud. Egyetem, Pécsi Egyetem művészettörténeti intézeteivel ill. tanszékeivel, az MTA Művészettörténeti Kutatóintézettel közösen szervezzék meg. A konferencián minden telep egy-egy előadással mutatkozna be, azonos szempontok alapján. (Alapítás, vezetők, tagok, kiállítások, hazai és külföldi kapcsolatok, kiadványok, gyűjtemények.)

A telepek történetéről, illetve a művészeti irányzatokról, tendenciákról elméleti összefoglaló jellegű előadások.

Művészek tarthatnának előadást egy-egy telep művészi technikai, stiláris eredményéről, az itt kikísérletezett eljárásokról, kanonizált művészi megoldásokról. A művésztelepek szerepe az egyéni karrier alakulásában - meghívás ennek nyomán kiállításra, más szimposionra, vásárlás gyűjteményekbe stb.

A konferencia kiadványa (könyv, CD vagy DVD) mintegy összefoglalná nagyvonalakban a művészet ezen vonalát. A konferenciára illetve a kiadványra az együttműködők közösen pályáznának NKA felé ill. más szervezetekhez. Egy kiadóval való előzetes megegyezés nagymértékben megkönnyítené kiadvány megszületését (javaslat: Enciklopédia, Balassi, Vince, stb). Célszerű lenne egy nagy kiállítással demonstrálni a művésztelepi mozgalom eredményeit a gyűjtemények anyagából, ill. bekérni művészeketől. Helyszín javaslat: Múcsarnok, Ernst Múzeum vagy MNG.

Továbbiakban a művészettörténész hallgatók szakdolgozatként választhatnák a témát, amely során a témavezetők segítségével teljesen feldolgozást nyerne egy-egy telep. A doktori (PhD) képzésbe is fel lehet vetni e témát.

Rokon szakmák közötti együttműködés kezdeményezése, szorosabbá tétele:

A rokon szakmák egyesületeivel fel kell venni a kapcsolatot (Építész Kamara, Urbanisztikai Társaság - ez utóbbi konferenciáján egy előadó számoljon be a művésztelepek, szobrászok gondjairól, együttműködési lehetőségekről- Kertészeti Egyetem). Beruházó cégekkel kapcsolatfelvétel.

Információs tevékenység hatékonyabbá tétele:

Kezdeményezni az adott település önkormányzata, tömegtájékoztatással foglalkozó szakemberekkel ankét szervezését a teleppel kapcsolatban, folyamatos, kölcsönösen vállalt együttműködés rögzítését a tájékoztatással, szponzorálás vonatkozásában.

Folyamatos híryanaggal ellátni az MTI-t. Minden szimpóziumra meghívni egy művészettörténészt, művészeti író, vagy esztétát. Ellátás fejében vállalja az adott szimpózium összefoglalását, cikkben újságok, folyóiratok, internet számára, illetve a sajtó, média számára tájékoztató összeállítását, tanulmány írását.

Folyamatos dokumentálása a telep aktuális tevékenységének (fotózás, műleírás, művészinterjú, pályázati anyag digitalizálása). Minden telepnek önálló archívumot, dokumentációs adatbázist létrehozni.

Folyamatos visszajelzés megszervezése a telep hatékonyságáról: Kérni a résztvevőket, amennyiben a telep hatására megrendelést meghívást kap arról utólag tájékoztassa a telep vezetőségét. Minden a telepen alkotott műhöz katalógus adatként közölni, hogy hol készült (ahogy az OTKA kutatás keretében készülő publikációk esetében kötelező).

Kérni a publikálókat, hogy minden - a teleppel kapcsolatos - publikációt, vagy annak publikációs adatait (TV, Rádió, CD, internet, cikk, tanulmány, könyv) adatait jutassa el a telep archívumába. Minden fontos, új dolgot azonnal feltenni az internetre. Vagy saját honlapra, vagy annak jelenlegi hiánya esetén az Artportálba.

Adatbázis és digitalizáláshoz elérni, hogy a múzeumi információs (jelenleg fejlesztés alatt álló) programot a művésztelepek is megkaphassák a múzeumokkal azonos feltételek mellett.

Szimpózium típus, téma, önmeghatározás:

Minden telep a jelenlegi profilját - amelyet definiálna - tovább erősítené, de emellett egy-egy alkalommal, témára vagy anyagra pár hetes szimpóziumot szervezne.

Kereskedelmi-turisztikai hasznosítás:

Keresni olyan partnereket a banki, befektetői irodák körében, akik új ötletekkel hasznosítják a telepek eredményeit, lehetőségeit, a művészi alkotómunka tiszteletben tartásával együtt. Szorosabb kapcsolatot kiépíteni az Iparművészeti Egyetem Művészet Menedzserképzőjével.

Műértőben felhívás szponzorkeresésre, gyűjtemények, telepek bemutatása. Bankok privát befektetési tanácsadás keretében ajánlás a művésztelepek látogatására.

Kereskedelmi-turisztikai szakemberekkel, utazási irodákkal kapcsolatfelvétel, együttműködés kialakítása az adott településen ill. régióban.

Kapcsolódás a területfejlesztéshez. A MEH, az illetékes minisztériumok, a kistérségi program szervezőivel kapcsolatfelvétel.

Az országos programon belül új lehetőségek feltérképezése, javaslatok (utak menti plasztikai díszek, új terek kialakítása, új településközpontok kialakításánál plasztikák elhelyezése, a települések címerei, zászló mellett plasztikai település szimbólumok alkotása (alapítási emlékmű, vagy más jellegzetes alkotás (Margitszigeti Pest-Buda egyesítés, Tata Turul, stb.) olyan plasztikai embléma, amely az interneten is szerepel. Erre a területfejlesztési program keretében pályázási lehetőség kiírásának kezdeményezése.

A meglévő parkok esztétikai értékű tárgyakkal (plasztikák, világító grafikák, vetítő táblák, stb.) való gazdagítása. Új parkok tervezésekor már induláskor építész, szobrász, kertész együttműködése. (Önkormányzat megfelelő osztályaival együttműködés szorgalmazása, ajánlások kidolgozása e témában.)

Elhagyott bányák- különösen a kőbányák- óriás plasztikákkal történő "esztétikai" élménnyé alakítása. Ezek a helyek többnyire még ma is jól megközelíthetők, turisták fel is keresik, de csak a gépek nyomát szemlélheti a természeti környezetben. Természeti és esztétikai látvánnyá, idegenforgalmi jelentőségű helyekké válhatnak. Program javasolt elnevezése: esztétikai rehabilitáció. Adott település pályázhatna, művészeti szervezetek lebonyolításában. Szervezésben vehetnének részt.

Helyreállítandó kastélyok, várak és más épületek esetében restaurálandó művek mellett új művek elhelyezésének szorgalmazása. (Kapcsolat felvétel MÁG, ÁMRK, KÖH, egyházak.)

Autópálya régészet: lelőhelyeinek valamilyen plasztikai jelölése, információs "tábla", melyre szintén pályázatot lehetne kiírni (elhelyezési javaslat: egy erre kialakított kis platón vagy parkolóban).

Turisztika:

Turista egyesületek, utazási irodák számára művésztelepekről ismertető, túrajavaslatok, ajánlások elküldése.

Minden telepről a Tájak, Korok, Múzeumok kiadványsorozatban, ill. annak mintájára egységes formátumban művésztelep ismertető.

Egy-egy utazási irodával együttműködés kialakítása, amely művésztelepi kirándulást szervez (egy napos, helyszínen tárlatvezetés, tájékoztatás).

Fenntartás:

Szorgalmazni olyan elgondolás megszületését, amely biztosítja a művésztelepek fenntartási költségeit (ahogy annak idején a bankok, illetve az egyház esetében történt). Olyan pályázatok kiírása a kulturális szférában, amely nemcsak az égető eszköz és informatikai felszerelések beszerzését teszi lehetővé, hanem amely a humán erőforrás megfizetését is. (Pl. digitalizálás, adatbázis építés, ösztöndíjak, honoráriumok, esetenként munkabér, stb.)

Szendrényi Péter előadása:

A Gyúri Szimpózium résztvevői megismerkedtek azokkal a várható támogatásokkal, melyek EU Strukturális Alapjaiból érkeznek Magyarországra. Az alábbi információkból kiindulva rendszeresen tájékozódni kívánnak a Regionális Operatív Program keretében megnyíló, az önkormányzati fejlesztéseket segítő forrásokról, azok felhasználásának alakulásáról.

Az Európai Unió Strukturális Alapjaiból 2004-től érkező források tervezett felhasználásának fő irányaira a már elkészült Nemzeti Fejlesztési Terv operatív programjai tesznek javaslatokat. Az elkészült operatív programok végrehajtása érdekében rövidesen pályázatok kerülnek kiírásra.

A települési önkormányzatok által kezdeményezett, és a Strukturális Alapokból támogatható fejlesztések elsősorban a Regionális Operatív Program (ROP) keretében valósulnak majd meg. A ROP végrehajtása során - megfelelő projektek kidolgozása esetén - lesz lehetőség arra, hogy a települési önkormányzatok támogatást kapjanak a felújítandó városrészek rehabilitációs

programjainak megvalósításához. E városrészek igényes és esztétikus átalakításába többek között új köztéri szobrok elhelyezése, igényes térburkolatok kialakítása, utcabútorok elhelyezése, szökőkutak létesítése stb. is beletartozhat.

A ROP keretében ugyancsak lesz lehetőség az elhagyott, rossz állapotban lévő ipari és katonai létesítmények funkcióváltással járó átalakítására és felújítására. Ezeknek az ún. barnamezős területeknek az eddigtől gyökeresen eltérő hasznosítását az teszi majd lehetővé, hogy kitisztításuk után kulturális célú létesítmények, szabadidő programok lebonyolítására, vagy kereskedelmi és szolgáltató célokra alkalmas épületek, intézmények és pihenésre alkalmas zöldterületek létesülnek rajtuk az Uniós támogatásokkal. A hasznosítási irány változásával alapvetően megváltozik e területek esztétikai értéke is. Az átalakítás lehetőséget ad szobrok, díszítő elemek elhelyezésére és esztétikai élményt nyújtó építészeti megoldások alkalmazására.

A ROP segíteni fogja a hátrányos helyzetű kistérségekben a négy- és öt számjegyű utak építését, felújítását, az elterelő utak és forgalmi csomópontok kialakítását. Várhatóan lesz lehetőség a forgalmi csomópontok esztétikai képének javítását szolgáló megoldásokra, beleértve a szobrok elhelyezését is.

A ROP a turisztikai vonzerők fejlesztését elsősorban a kastélyok és várak turisztikai funkciókkal való erősítésével, valamint a múzeumok és egyedi műemlékek látogatóbarát szolgáltatásainak bővítésével tervezi megvalósítani. Ez a fejlesztési irány is bővítheti a szobrok kiállításával kapcsolatos lehetőségeket.